

Intern rapport om missförhållanden /visselblåsning nr 4

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum [Beslut/Publiceringsdatum]
Gäller 20xx-20xx
Ärendenr RS 20xx/xxxx
Version [1.0]

Innehåll

Intern rapport om missförhållanden/visselblåsning nr 4	1
Inkommen rapport om oegentligheter	2
Utredningen	2
Slutsats & åtgärdsförslag	2

Inkommen rapport om oegentligheter

Efter att en rapport gällande eventuella oegentligheter i en verksamhet i Region Gotlands (Regionen) organisation inkommit till visselblåsarfunktionen har en utredning genomförts i enligt med funktionens riktlinjer.

Visselblåsaren har lyft flera olika frågeställningar.

I rapporten beskrivs bl.a. en situation där personer i ledande ställning inom en av Regionens verksamhet bereder sig fördelar genom engagemang i privata verksamheter. Detta genom att försälja varor och tjänster till Regionen. Vidare framkommer uppgifter om att Regionens utrustning och personal har använts vid ett privatägt arrangemang utan att kompenseras för detta. Personer som är anställda på Regionen har engagemang i arrangemanget och i det bolag som är huvudman för arrangemanget. Det framkommer även att personer i ledande ställning på Regionen har agerat fel vid rekrytering av en viss person, att denne på olika sätt är olämplig .

Utredningen

Inriktningen på utredningen har varit dels att utreda hur bisysslor i form av engagemang i privata verksamheter har hanterats. Vidare har det gjorts en genomgång av Regionens inköp från företag där anställda på regionen har ett engagemang, och hur hanteringen sköts för fakturaunderlag och fakturor som skickas från Regionen. Utredaren har gått igenom relevant material tillhandahållet av Regionen och myndigheter samt inhämtad information genom intervjuer med bl.a. rapportrande person, förvaltningschef och verksamhetschef. Kontakt har skett löpande med samordnaren för Regionens visselblåsarfunktion och relevant dokumentation har erhållits genom denne.

Slutsats & åtgärdsförslag

Utredaren föreslår att Regionen ser över följande när det gäller

Bisysslor i verksamheten

- Det förekommer bisysslor inom verksamheten vilka avser bl.a. utbildning. Sannolikt har inte alla bisysslor registrerats.
- En person inom verksamhetens organisation har en ledande position inom företag som säljer utbildningar och materiel. Denne har tidigare anmält bisysslorna och har fått dem godkända av relevant förvaltningschef vid två tillfällen, senast 2018.
- Regionen har under relativt lång tid gjort inköp av utbildningar och materiel från de aktuella företagen. Även verksamheten i fråga har gjort inköp, men dessa upphörde 2020.

- När en bisyssla ligger nära verksamhetsområdet för huvudanställningen som i detta fall, är risken för förtroendskada i allmänhet hög. Ytterligare försvårande riskfaktorer är att bisysslan är kommersiellt inriktad och att man har sålt och alltjämt säljer varor och tjänster till Regionen.
- För det fall Regionen godkänner bisysslor där graden av förtroendskada är hög bör det vidtas åtgärder för att hantera dessa risker. Det kan i sammanhanget handla om att säkerställa en ordnad och transparent hantering av inköp, införa kontrollsystem för att förhindra jäv eller intressekonflikter och tillse att riktlinjer kring upphandling och direktupphandling medvetandegörs och efterföljs.
- Regionen bör tillse att arbetet kring hanteringen av bisysslor sker i enlighet med de fastslagna riktlinjerna. Såväl medarbetare som beslutande chefer bör vara fullt medvetna om vad regelverket innebär och det ansvar det medför.

Inköp från bolag där anställda har ett intresse

- Regionen har gjort och gör alltjämt inköp från bolag i vilka minst en anställd vid verksamheten har intressen. Även verksamheten i fråga har gjort inköp, men dessa upphörde 2020.
- Det är oklart vilka överväganden som har gjorts inför inköp från de aktuella företagen. Det finns ett par direktupphandlingar som är dokumenterade men i övrigt har någon dokumentation inte gått att finna.
- Inköp från företag i vilka anställda eller närstående till anställda har intressen implicerar en risk för att det framstår som att ovidkommande intressen har påverkat valet av leverantör. Endast att det kan uppfattas att så har skett innebär en risk för förtroendskada.
- För att förebygga att problematiska situationer uppstår i detta avseende bör registrerade bisysslor kontrolleras mot Regionens leverantörsregister.
- För det fall det är aktuellt att göra inköp från bolag där anställda har intressen är det av stor vikt att de riktlinjer för direktupphandling som har antagits följs. Dokumentation av konkurrensutsättning och val av leverantör är av särskild vikt i dessa fall för att möjliggöra en granskning av inköpen och garantera full transparens.
- Det är naturligtvis uteslutet att någon anställd med intressen hos en leverantör eller potentiell leverantör direkt eller indirekt deltar i de inköpsprocesser som kan vara aktuella. Detta gör sig särskilt gällande om inköpen sker inom den del av organisationen där personen med koppling till leverantören arbetar. I ett sådant fall kan det många gånger starkt ifrågasättas om avståndet mellan den som fattar beslut

om inköp och den aktuella medarbetaren är tillräckligt långt. Det föreligger i sådana fall en uppenbar risk för att det kan uppfattas som att det föreligger en intressekonflikt eller att det tas ovidkommande hänsyn vid valet av leverantör.

- Regionen bör tillse att inköp av materiel och utbildningar sker på central nivå eller att det i vart fall tecknas ramavtal vad avser varor och tjänster som köps in frekvent.
- Information om Regionens riktlinjer för inköp och direktupphandling liksom uppföljning av desamma bör ske löpande i syfte att medvetandegöra dessa och betona vikten av och skälen för att de följs.

Uthyrning/utlåning av regionens materiel och personal

- Verksamheten har endast vid ett tillfälle fakturerat extern kund för hyra av utrustning avseende ett evenemang under 2022. För det fall den externa kunden tidigare år har använt verksamhetens utrustning vid evenemanget har detta inte fakturerats. Mot bakgrund av att personer inom verksamheten har engagemang inom den externa kunden bolag framstår inte detta förhållande som tillfredsställande. Detta särskilt mot bakgrund av att andra intressenter har fakturerats för utrustning och personal tillhandahållen av verksamheten.
- Den som står som fakturareferens från Regionens sida på den faktura som har skickats till den externa kundens bolag har ett tydligt engagemang i det samma. Denna person bör inte stå för fakturaunderlag eller stå som referens vid fakturering till det bolaget. Det finns risk för att det kan uppfattas som att ovidkommande hänsyn har tagits eller att det rentav föreligger ett jävsförhållande.
- För det fall Regionen bedömer att det är lämpligt att fortsätta med uthyrning av utrustning bör det tas fram tydliga riktlinjer för detta. Av riktlinjerna bör det framgå att en grundförutsättning för att uthyrning ska kunna ske är att verksamhetens inte påverkas negativt. De bör dessutom klargöra vilka kostnader som tas ut, hur frågan om försäkring och ansvar är reglerad samt vilka som kan/får stå för handhavandet av utrustningen. Riktlinjerna bör tillämpas fullt ut i förhållande till alla intressenter.
- Uthyrning av utrustning bör föregås av en formell begäran från den som vill hyra utrustningen och ett dokumenterat beslut från behörig befattningshavare.

Fel vid rekrytering

- Vad avser rekrytering och hantering av en viss person har det inte vidtagits några utredningsåtgärder då denna fråga har hanterats av HR-funktionen.